

Závěr

Evropské mezinárodní právo soukromé, potažmo i jeho civilní složka, prošlo poměrně zajímavým vývojem. Na prahu milénia doznalo prostřednictvím Amsterdamské smlouvy zásadní změny svým přesunem z třetího, unijního pilíře, do oblasti práva komunitárního, v jehož rámci zažívá v současné době nevídaný rozkvět. Je možno říci, že mezinárodní právo soukromé tímto přesunem dostalo v rámci Evropské unie vedle typických vnitrostátních a mezinárodních úrovní ne úroveň třetí, ale doslova třetí rozměr, komunitární. Oblasti, které evropské právo soukromé mezi členskými státy reguluje, sahají od určení soudní příslušnosti přes stanovení jednotných kolizních norem až po vytvoření svébytných ryze evropských řízení, jakými jsou řízení o evropském platební rozkaze a řízení o drobných nárocích. Právě dva posledně zmiňované instituty je možno považovat za zlomové ve vývoji evropského mezinárodního civilního procesního práva, neboť zavádějí jednotné soukromoprávní řízení pro celé území EU (kromě Dánska) a jejich výsledkem je nový, dosud neznámý komunitární titul.

Evropské řízení o drobných pohledávkách je institutem, který významně zjednodušuje přeshraniční spory s nízkou hodnotou nároku, a tím umožňuje snazší přístup věřitelů k vymožení své pohledávky v těchto věcech. I přes určité sporné otázky naznačené v textu se domnívám, že se jedná o institut velmi praktický.

Mám za to, že by se Česká republika tímto řízením, i úpravou přijatou jinými členskými státy v oblasti bagatelních nároků, mohla inspirovat a do budoucna přijmout podobnou vnitrostátní regulaci. Tím by nesporně ulehčila pozici věřitelů, kteří ač se nejedná o přeshraniční spor, jsou mnohdy odrazováni od soudního vymáhání drobných pohledávek vidinou komplikovanosti řízení, zdlouhavosti procesu i finanční náročnosti. Proto své spory vzdávají, a umožňují tak dlužníkům hřešit na drobnost pohledávek, kvůli kterým přece „nikomu nestojí za to se soudit“.

Vedle Nařízení, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, obsahuje evropské mezinárodní právo civilní procesní i jiné instituty, které mají v obecné rovině usnadnit přístup ke spravedlnosti v přeshraničních případech. Jejich základním přínosem je, že usnadňují zásadním způsobem režim uznání a výkonu rozhodnutí v rámci EU, a umožňují

tak realizaci páté evropské svobody - svobody pohybu rozhodnutí. Nařízení Brusel I je s ohledem na uvedené možno považovat za nařízení obsahující obecnou úpravu této problematiky. Ostatní nařízení se pak vztahují na specifické případy, např. EET dopadá pouze na nesporné nároky.

Je možno shrnout, že evropské mezinárodní civilní procesní právo vytváří soustavu předpisů, jež věřitelům nabízí efektivní nástroje k vymáhání jejich nároků a umožňuje zároveň volný pohyb dosažených rozhodnutí v rámci celé EU. Tím přispívá výraznou měrou k dosažení cíle Evropského společenství - vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva.